

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи

РІВНЕ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів
до виховної діяльності
в освітньому просторі НУШ:
досвід, реалії, перспективи»**

12 травня 2023 року

Рівне – 2023

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 287 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

ЗМІСТ

Петренко О. Б. Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: актуалізація проблеми.....	8
Кравченко О. Виховна діяльність зі студентською молоддю.....	12
Білавич Г. В., Притуляк Т. В., Скоропад М. І. Підготовка майбутніх учителів до виховання дітей як гуманістів засобами літературної спадщини Василя Сухомлинського.....	18
Баліка Л. М. Особливості впровадження дисципліни «Діяльність вихователя групи подовженого дня в умовах НУШ» в освітній процес ЗВО.....	25
Ваколюк А. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності...	29
Войтовська А. І. Професійна підготовка майбутніх педагогів до педагогічної діяльності.....	35
Карпич І. О. Діяльність працівників соціальної сфери з профілактики булінгу в закладах інтернатного типу.....	39
Левченко Н. В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю.....	43
Маковійчук О. В. Підготовка майбутніх вчителів до екологічного виховання молодших школярів на уроках дизайну і технологій.....	47
Матрос О. О. Нормативно-правове забезпечення регламентації інтеграції дітей з інвалідністю в просторі НУШ.....	52
Моргай Л. А. Нова українська школа.....	58
Поліщук І. В. Підготовка учителя Нової української школи: актуалізація ідей Т. Д. Дем'янюк.....	64
Стельмашук Ж. Г. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій і задач в освітньому процесі НУШ.....	67
Цуркан Т. Г., Цуркан Н. Г. Розвиток пізнавальної	73

активності молодших школярів.....	
Гоголь Т. В., Давидюк І. В. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.....	79
Голя Г. М. Особливості післявоєнної підготовки вчителів Волині (на прикладі Луцького педагогічного училища).....	84
Дубовик К. Ю. Шляхи розвитку пізнавальної активності молодших школярів у сучасній початковій школі.....	87
Коваленко Н. І. Можливості розвитку обдарованої молоді в позашкільній освіті Польщі.....	94
Коваль К. Ю. Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні.....	98
Кузьмич А. О. Європейські авторські школи кінця ХІХ – поч. ХХ ст.....	102
Левчук Н. О. Формування гуманних взаємин учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	106
Петренко І. Ф. Підготовка майбутніх педагогів до формування освітнього простору класної кімнати Нової української школи.....	111
Попова К. В. Формування полікультурної компетентності педагогів як запорука їх успішного функціонування в реаліях освітнього простору НУШ.....	114
Шульгач М. І. Участь викладачів кафедр педагогіки Рівненського державного університету у міжнародному проєкті «Фінська підтримка реформи української школи».....	116
Яремович М. А. Громадянськість майбутніх учителів початкових класів НУШ через призму оновлення національної системи освіти в умовах глобальних геополітичних змін.....	122
Бабич А. Я. Принципи виховання емоційної культури молодших школярів.....	126

Вітковська К. О. Інноваційні підходи в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	131
Войтович Т. В. Казка як засіб морально-естетичного виховання молодших школярів.....	137
Гаврилюк О. С. Педагогічні особливості формування моральних якостей дітей старшого дошкільного віку.....	141
Гомонець М. В. Особливості прояву конфліктної поведінки у дітей молодшого шкільного віку.....	146
Гордусенко М. В. Психолого-педагогічні особливості подолання стресових ситуацій дітьми молодшого шкільного віку.....	151
Демчук Д. О. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів.....	156
Колодич Т. В., Шалівська Ю. В. Організація виховної роботи з учнями початкової школи в умовах дистанційного навчання.....	163
Котух І. Я. Гурткова робота у розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	167
Кравчук М. Ю. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема.....	172
Маринич А. І. Роль національного виховання у формуванні особистості.....	176
Матвіюк А. С. Особливості індивідуальної роботи з молодшими школярами з девіантною поведінкою.....	178
Матюх О. А. Виховний потенціал музичного краєзнавства.....	182
Мельничук Л. Ю. Теоретичні засади забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти.....	186
Ничипорчук Г. П. Дитяче об'єднання у виховній системі закладу загальної середньої освіти.....	194
Панчук Г. М. Феномен поняття «естетична культура» в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях.....	198
Панчук І. О. Основні напрями та форми волонтерської діяльності.....	204

Пишняк М. М. Зміст національно-патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах війни в Україні.....	212
Полюхович Г. С., Шалівська Ю. В. Самоосвіта як ефективний чинник професійного зростання майбутнього вчителя початкової школи.....	216
Правник Н. С. Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації краєзнавчої роботи у педагогічній науці.....	220
Прокопчук Н. Я. Принципи роботи з «важкими дітьми» за В. О. Сухомлинським.....	227
Рижук О. С. Інтерактивні методики формування крос-культурних цінностей у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку.....	237
Рожко О. С. Роль та особливості волонтерської діяльності з дітьми молодшого шкільного віку.....	241
Смітюх Н. М. Сутність поняття «емпатія» у психолого-педагогічних джерелах.....	245
Спасіба А. С. До проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів.....	248
Тарасюк Н. А. Виховний аспект позашкільної освіти.	254
Фелістович Т. М. Форми і методи добровільної діяльності з молодшими школярами.....	258
Філатова М. С. Формування в учнів початкової школи знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі як психолого-педагогічна проблема.....	264
Шеремет Н. М. Особливості вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття.....	270
Богурський О. М. Формування почуття обов'язку та відповідальності учнів у процесі навчальної діяльності.....	278
Ісько Т. І. Формування математичної компетентності учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.....	281
Снігур М. О. Виховання цінностей здорового способу життя учнів підліткового віку.....	283

3. Zajęcia pozalekcyjne. URL: <https://www.mzsp.pl/poszkole.php?id=1>.

4. У Польщі змінили правила навчання для дітей з України: головні новації Освіта August 16, 2022. URL: <https://cutt.ly/B4NB2I5>.

Коваль К. Ю.,
здобувачка ступеня вищої освіти «Доктор філософії»
Рівненського державного гуманітарного університету

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ НУШ ІЗ СІМ'ЄЮ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ВИХОВАННІ

В умовах глобалізаційних, інтеграційних та соціальних змін постали виклики щодо навчання та виховання дітей, організації нового освітнього середовища, зміни мети та цілей української школи. Розбудова Нової української школи – це процес реформування та втілення змін усіх складників середньої освіти. В першу чергу змінюється концептуальний підхід, що базується на засадах партнерства, співпраці, взаєморозуміння між учнями, учителем і батьками задля спільної мети – це «різнобічний розвиток, виховання та соціалізація особистості» [2]. У Новій українській школі родина стає рівноправним членом освітнього процесу і якомога більше залучається до реалізації освітніх цілей, завдяки цьому отримує нові знання та вміння щодо позитивного впливу на дітей.

Виховний вплив Нової української школи базується на загальнолюдських цінностях і спрямований на успішну соціалізацію дитини у багатокультурному суспільстві. Це є основною метою полікультурного виховання – формування

компетентної особистості, яка обізнана у власній та інших культурах, володіє ціннісними переконаннями, що зумовлюють толерантне ставлення до інших, досвідом позитивної взаємодії з представниками різних культур на основі взаємного порозуміння [1]. Це чітко прослідковується у завданнях Нової української школи, а саме усвідомлення власної ідентичності та співпраця на засадах поваги та діалогу.

Для забезпечення ефективних соціально-педагогічних умов взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні необхідне збагачувати полікультурним змістом як освітній процес, так і родинне середовище. Для реалізації цієї умови, починаючи із початкової школи, вивчаються культурні особливості різних народів світу через казки, міфи, легенди у навчальному предметі «Українська мова та літературне читання» та інтегрованих курсах «Я досліджую світ», «Мистецтво». У середній та старшій школі полікультурний зміст освіти забезпечується у вивченні навчальних дисциплін: «Всесвітня історія», «Географія», «Зарубіжна література» тощо. Полікультурний виховний потенціал має вивчення іноземних мов у Новій українській школі, у процесі вивчення яких відбувається виховання емоційного переживання мовного матеріалу та толерантного ставлення до носіїв мови. Полікультурне виховання дітей у сім'ї відбувається під впливом досвіду, знань та організаційних навичків батьків та родичів.

Однією з важливих соціально-педагогічних умов взаємодії НУШ із сім'єю є спрямованість виховних зусиль на забезпечення полікультурної вихованості дітей, тобто на результат полікультурного виховання. Цей процес включає усвідомлення важливості моральних цінностей та толерантності, ставлення до людства в цілому, до

Батьківщини, формування навичок комунікації та активної соціальної взаємодії з представниками різних культур та толерантного ставлення стосовно інших суспільств, народів, груп. Найбільш ефективними формами полікультурного виховання у Новій українській школі є бесіди щодо поліетнічності, полікультурності, толерантності, організація соціальних проєктів, культурних експедицій, екскурсій, фестивалів, сімейних свят. Такі заходи організуються за підтримки батьків, які також приймають участь у формуванні полікультурних компетентностей учнів. Щодо формування навичок толерантної поведінки дітей проводиться просвітницька робота з родинами про ціннісні взаємини на засадах поваги до представників різних етносів та культур.

Для стимулювання партнерської співпраці Нової української школи та родинного середовища у полікультурному вихованні використовуються індивідуальні форми взаємодії (консультації, зустрічі, бесіди), колективні (збори, конференції, екскурсії, свята), наочні («родові дерева», стенди, виставки) та нетворкінг (комунікація за допомогою соціальних мереж). Вироблення у батьків виховних навичок відбувається на педагогічних практикумах, які організуються вчителями, методистами та вихователями. Під час таких занять можуть розглядатися конфліктні ситуації стосовно стереотипів, цькувань, агресії та інших форм інтолерантної поведінки. Такі обговорення не лише сприяють виробленню правильних рішень, а й налаштовують на єдину мету виховного процесу – уникати проявів нетерпимості.

Полікультурне виховання в умовах Нової української школи у співпраці із родинною – це система освітніх, культурних та ціннісних поглядів, необхідних для виховання високоосвіченої, толерантної, духовно багатой

особистості, що будуватиме своє майбутнє на загальнолюдських принципах співпраці, зможе легко соціалізуватися у полікультурному просторі, зберігаючи свою ідентичність. Успішна реалізація такого виховання залежить від позитивних спільних дій вчителів, батьків та вихованців, забезпечення належних умов для виховних впливів, стимулювання розвитку нових вмій та закріплення знань, досвіду. Нова українська школа презентувала забезпечення умов співпраці з батьками на демократичних, партнерських засадах та полікультурне виховання на гуманістичних цінностях, повазі до особистості, забезпечення рівності дітей незалежно від етнічного походження, культурних та релігійних особливостей. Взаємодія НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні відбувається за таких соціально-педагогічних умов: забезпечення полікультурним змістом освітнього та родинного середовища, спрямованість на полікультурну вихованість та толерантне ставлення учнів, готовність до співпраці батьків з вчителями для досягнення виховної мети.

Список використаних джерел:

1. Кендзьор П. І. Інтеграція через діалог. Система організації полікультурного виховання у школі: монографія. Львів: «Панорама», 2016. 378 с.

2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи: МОН України. Київ, 2016. 40 с.